

Ayntablı Hâfız Dîvân

Yazar
R. Derya Özkara

ISBN: 978-605-9247-57-3

1. Baskı
Temmuz, 2017 / Ankara
100 Adet

 Grafiker®
Yayınları
Yayın No: 231
Web: grafikeryayin.com

**Kapak, Sayfa Tasarımı,
Baskı ve Cilt**

 Grafiker®
Grafik-Ofset Matbaacılık Reklamcılık
Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
1. Cadde 1396. Sokak No: 6
06520 (Oğuzlar Mahallesi)
Balgat-ANKARA
Tel : 0 312. 284 16 39 Pbx
Faks : 0 312. 284 37 27
E-mail : grafiker@grafiker.com.tr
Web : grafiker.com.tr

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	5
KISALTMALAR	7

BİRİNCİ BÖLÜM AYNTABLI HÂFİZ'İN HAYATI, ESERLERİ VE EDEBÎ KİŞİLİĞİ

1. AYNTABLI HÂFİZ'İN HAYATI	9
1.1. Adı ve Mahlası	9
1.2. Doğum ve Ölüm Tarihi	10
1.3. Doğum Yeri	11
1.4. Öğrenimi	11
1.5. Şairin Öğreniminden Sonraki Hayatı	11
1.6. Tarikatı	11
1.7. Mesleği	12
1.8. Ailesi	13
1.9. Şairin Fizikî Özellikleri	13
1.10. Şairin Hayatına Ait Diğer Bilgiler	13
2. ESERLERİ	17
2.1. Dîvân	17
2.1.1. Dîvânın Yazma Nüshaları	17
2.2. Nazm-ı Ferâid	21
3. EDEBÎ KİŞİLİĞİ	22
3.1. Şairliği Üzerine Kaynaklarda Söylenenler	22
3.2. Kendi Sanatı Hakkındaki Düşünceler	22
3.3. Şiir Tenkitçiliği	22
3.4. Edebî Kişiliğine Etkisi Olanlar ve Yazdığı Nazireler	22
3.5. Şairliğinin Etkileri	27

İKİNCİ BÖLÜM

DÎVÂNIN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. DÎVÂNIN ŞEKİL ÖZELLİKLERİ.....	29
1.1. Nazım Şekilleri.....	29
1.1.1. Mesnevî.....	38
1.1.2. Gazeller.....	40
1.1.3. Bentler.....	43
1.1.4. Müfretler.....	43
1.2. Vezin.....	43
1.3. Kafiye ve Redif.....	45
2. DİLİ.....	46
2.1. Atasözü ve Atasözü Hükmünde Söyleyişler.....	46
2.2. Deyimler.....	46

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AYNTABLI HÂFİZ DÎVÂNININ METNİ

————	AYNTABLI HÂFİZ DÎVÂNI.....	49
4	SONUÇ.....	237
————	KAYNAKLAR.....	239
	DİZİN.....	243

ÖN SÖZ

Ayntablı Hâfız dîvânı bugüne kadar Tuhfe-i Naili, Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi gibi önemli kaynaklarda ve diğer küçük çaplı eserlerde hep “Ali Emiri manzum 92” şeklinde verilmiştir.

Ancak şimdiye dek tek nüshası bilinen Hâfız’ın dîvânının iki yeni nüshasını, Konya İl Halk Kütüphanesi 3375 nolu kaydı ve Süleymaniye Kütüphanesi numara 27 manzum kaydını tespit ettik. Hâfız Dîvânı’nın bu iki nüshası Türkiye Yazmaları Toplu Katoloğunda hala farklı bir isme, Hâfız Mezizade Mehmet adına kayıtlı bulunmaktadır. Yanlışlıkla Hâfız Mezizade adına kayıtlı bu iki dîvânın, farklı bir dîvân şairine ait olmayıp Ayntablı Hâfız Abdü’l-mecîd-zâde’ye ait olduğunu tespit ettik.

Ayntablı Hâfız’ın dîvânını çalışırken elimizdeki bu üç nüshayı karşılaştırıp tenkitli metin oluşturduk. Elimizdeki en eski tarihli ve en düzenli nüsha olan Ali Emiri nüshasını esas nüsha kabul edip okunmayan yerleri diğer iki nüshadan tamamlama ve karşılaştırma yoluna gittik. Diğer iki nüshanın Ali Emiri nüshasından farklarını dipnot olarak düştük. Kimi zaman, diğer iki nüshadan uygun gördüğümüz farkları metnimize aldık. Ali Emiri nüshasında olmayıp diğer nüshalarda olan şiirler, bu nüshalardaki yerleri korunarak kafiye sıralamasına da uygun olarak tenkitli metne yerleştirilmiştir. Süleymaniye Kütüphanesi numara 27 manzum nüshası, elimizdeki ilk nüshadan yüz yılı aşkın bir zaman geçtikten sonra istinsah edilmiş bir nüshadır ve bu nüshanın son taraflarında eksik sayfalar vardır. Konya İl Halk Kütüphanesi 3375 nolu nüsha düzenli bir nüsha olmasına karşın Ali Emiri nüshasına göre, bu nüshada eksik şiirler çoktur.

Hâfız’ın dîvânını üç ana bölümde ele aldık: İnceleme, tenkitli metin ve dizin.

Birinci bölümde şairin hayatını, eserlerini, edebî kişiliğini şairin kendi anlatımından ve kaynaklardan yararlanarak aktardık.

İkinci bölümde; eseri şekil yönünden inceleyip nazım şekilleri, kullanılan vezin, kafiye ve redifler ile dil özelliklerini değerlendirdik.

Üçüncü bölümde, dîvânın tenkitli metnini verdik.

Son olarak, çalışmamızda başvurduğumuz kaynakları sıralayıp, dîvân metninin dizinini yaptık.

Ayntablı Hâfız Dîvânı'nın metnini baştan sona kontrol ederek eserin basılması konusunda teşviklerini esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. İ. Hakkı Aksoyak'a en içten teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca çalışmalarım esnasındaki katkı ve desteklerinden ötürü aileme, eşime ve özellikle anneme teşekkür ederim.

R. Derya Özkara